

у Ст. 29 «Цілі освіти» зазначалось, що освітній розвиток особи є центральною метою і що освіта має надавати дітям змогу розвивати їхні таланти, розумові і фізичні здібності в найповнішому обсязі. Всім людям – дітям, молоді і дорослим – надаються можливості отримання освіти, призначення яких – задоволення базових освітніх потреб [5].

Дакарська декларація, проголошена на Міжнародному освітньому форумі в Дакарі (квітень 2000, Сенегал), визначила основні Цілі освіти тисячоліття, з-поміж основних – забезпечення доступу до обов'язкової освіти усім дітям до 2015 року, забезпечення освіти дітей з особливими потребами.

Отже, проаналізовані конвенції, рекомендації та декларації є основними документами, що формували сучасну політику інклюзивної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інклюзивне навчання. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> (Дата звернення: 27.02.2019)
2. Колупаєва А.А. (2009). *Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія*. К.: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
3. Колупаєва, А.А. (2009). *Інклюзивна освіта в розвинених країнах світу та країнах пострадянського простору/* URL: http://npu.edu.ua!/e-book/book/html/D/ikpp_kkr_Inkluzivna_oscivita/80.html (Дата звернення: 27.02.2019)
4. Конвенція про права дитини (1989). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (Дата звернення: 27.02.2019)
5. Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти: Міжнародно-правові документи. URL: http://nmcio.ipro.kubg.edu.ua/?page_id=63 (Дата звернення: 27.02.2019)
6. Саламанська декларація та Рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами (1994). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94 (Дата звернення: 27.02.2019)
7. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (1993). URL: http://npu.edu.ua!/e-book/book/html/D/ikpp_kkr_Sozhialno-pravovuy_zahust_ditey/100.html (Дата звернення: 27.02.2019)

Восвутко Н.Ю.,

канд. пед. наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки та освіти,

Маріупольський державний університет

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ»

Протягом останніх років з'явилися різні освітні філософії та підходи, які пройшли своє випробування часом, але й далі розвиваються, оскільки змінюються як учні, так і наше розуміння їхніх потреб [5, с.12].

Недискримінаційний підхід передбачає заборону дискримінації будь-якого роду, зокрема, за ознакою статі, раси, кольором шкіри, етнічного або соціального походження, генетичних характеристик, мови, релігії або переконань, політичних та інших поглядів, приналежності до національної меншини, майнового стану, походження, обмеження працездатності, віку або сексуальної орієнтації (Хартія основних прав Європейського Союзу, 2000) [4]. Згідно з Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»

(2014), принцип недискримінації передбачає забезпечення рівності прав і свобод осіб та/або груп осіб; забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб; повагу до гідності кожної людини; забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб [3].

В таких умовах посилюється актуальність питання про забезпечення учнівства і вчительства навчально-методичними матеріалами та ресурсами, вільними від дискримінації, стереотипів та упереджень. Недискримінаційний підхід в освіті передбачає формування позитивного ставлення до розмаїття, активні дії для подолання стереотипів, припущень та упереджень, де і коли б вони не проявлялися, прийняття усіх людей і повагу до них незалежно від їхньої раси, кольору шкіри, гендерної приналежності, мови, політичних або інших поглядів, релігії, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого статусу, чи інших ознак [2, с.27].

Зазвичай дискримінація в освіті, особливо в царинах планування навчальної діяльності і підручникотворення, має прихований характер, такий, що можна не розпізнати з першого погляду. Одним з таких питань є так званий «прихований навчальний план». Це – неадекватна репрезентація жінок в навчальних матеріалах, система виховання і навчання, яка базується на домінуванні чоловічих цінностей і через яку здійснюється соціальний контроль [1, с.145]. І. Іванюк називає такі загрози, що криє у собі «прихований навчальний план»:

1) учнівство непомітно для себе приходять до висновку, що саме чоловік є еталоном і саме він грає найбільш значиму роль в суспільстві і культурі;

2) обмежуються знання учнів про те, який внесок зробили жінки в культуру й історію;

3) на індивідуальному рівні стереотипи, що існують в навчальних програмах, більшою мірою заохочують до досягнень хлопців, тоді як дівчат навчають моделям поведінки, які не мають нічого спільного з лідерством та управлінням [1, с.145].

Наступною «непомітною» проблемою можна назвати дискримінаційну мову навчальних програм і підручників. Для неї характерні такі поширені практики застосування: мовний сексизм, коли з мовного дискурсу виключено відображення специфічно жіночого досвіду, або жінок зображено такими, що залежні та підпорядковуються чоловікові; невидимість та уникання, коли на сторінках підручників не відображено людей з інвалідністю, різним станом здоров'я; стереотипні узагальнення, наприклад, всі люди думають / відчують / діють і т.д. однаково, або всі літні люди мудрі / некомпетентні / немічні / болючі, або всі дівчатка слабкі, а хлопчики сильні, все роми – злодії тощо; сегрегація і поляризація за захищеними законом ознаками, коли транслюється поділ на «ми» і «вони»; гендерна асиметрія у системі мови, коли переважають андроцентричні конструкції, наприклад, для позначення спільноти, що може складатися з осіб обох статей використовується іменник чоловічого роду, як-от «автори» замість «автори і авторки», або дієслівні форми чоловічого роду: «Що б ти *хотів* змінити в школі в цьому навчальному році?» замість «Що б ви хотіли ...»; займенники: «Якщо хтось потребує допомоги, *сам* запропонуй їй» – «Якщо хтось потребує допомоги, *самостійно* запропонуй їй» тощо.

Отже, недискримінаційний підхід в освіті передбачає подолання таких «непомітних» ознак, як «прихований навчальний план» і андроцентрична мова.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іванюк І.В. Освітня політика. К.: Університет економіки та права «Крок», 2006. 172 с.
2. Керівні принципи освіти в галузі прав людини для системи середньої школи. К.: «ВАІТЕ», 2016. 52 с.
3. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17> (Дата звернення: 12.02.2019)
4. Хартія основних прав Європейського Союзу (2000). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524 (Дата звернення: 12.02.2019)
5. Щербак О. І., Софій Н. З., Бович Б. Ю. Теорія і практика оцінювання навчальних досягнень. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2014. 136 с.

Голок О.А.,

канд. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти,
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Пахальчук Н.О.,

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ УЧИТЕЛЕМ І УЧНЯМИ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Концепцією Нової Української Школи серед ключових компонентів задекларовано перехід до педагогіки, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками та орієнтацію на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм [1]. Цілком зрозуміло, що посилення уваги до особистості учня як вищої цінності суспільства забезпечується в процесі гуманної взаємодії вчителя і учня – головного чинника демократизації і гуманізації школи на сучасному етапі її розвитку.

Осмислення сутності гуманної взаємодії простежується в ідеях, продукованих ще Сократом, Платоном, Д.Дідро, Ж.-Ж.Руссо, Я.Коменським, Г.Песталоцці та ін. У вітчизняній науці ідеї гуманної взаємодії вчителя і учня відстоювали К.Ушинський, С.Соловейчик, В.Сухомлинський та ін. Осмислення сутності взаємодії вчителя і учня на сучасному етапі розвитку української школи здійснюється в руслі гуманної педагогіки. Великого значення в цьому контексті мають роботи Ш.Амонашвілі, І.Зязюна, В.Кан-Каліка, Н.Ничкало, О.Савченко та ін.

Взаємодія є однією з базових філософських, онтологічних категорій. Це феномен зв'язку, впливу, переходу, розвитку різних об'єктів під впливом взаємної дії один на одного, на інші об'єкти, тобто, є вихідною, базовою категорією. Особливою формою взаємодії є педагогічна взаємодія, тобто взаємодія того, хто навчає (педагога) і того, хто вчиться (учня), які спілкуються

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)

Всеукраїнська науково-практична конференція
з міжнародною участю

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В УМОВАХ
ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ

Маріуполь – 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)

**Всеукраїнська науково-практична конференція
з міжнародною участю**

**НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В
УМОВАХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ**

Маріуполь – 2019

УДК 37(063)

Нова українська школа в умовах викликів сучасності: зб. тез доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції, 11 квітня 2019 року / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2019. 248 с.

Члени редколегії:

Задорожна-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Воєвутко Н.Ю., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Грива Елені, професор прикладної лінгвістики кафедри початкової освіти Університету Західної Македонії

Мойсеєнко Р.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Нетреба М.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Пападопулу Васілікі, професор факультету педагогіки Університету Західної Македонії

Ромашенко В.Є., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Тимофєєва І.Б., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освіти Маріупольський державний університет

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету іноземних мов
Маріупольського державного університету
(протокол № 7 від 26 березня 2019 року)

**Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику**

© Колектив авторів, 2019

© Кафедра педагогіки та освіти МДУ, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Аветисян Л. А. Важливість педагогічних ідей Г. С. Сковороди в сучасній українській школі.....	3
Бикова Л.А. Інформаційні ресурси в управлінні закладом освіти Нової української школи	4
Бузинко Г.В. Формування життєвої компетентності особистості засобами учнівського самоврядування в умовах Нової української школи	7
Васильєва А.В. Міжнародне законодавство про принципи інклюзивної освіти.....	9
Воєвутко Н.Ю. До визначення поняття «недискримінаційний підхід в освіті»	12
Голюк О.А., Пахальчук Н.О. Особливості педагогічної взаємодії між учителем і учнями в сучасній початковій школі	14
Колосова О.В. Виховання в учнів початкових класів гуманістичних цінностей	17
Коробка О.В. Роль методичної роботи у підвищенні професійного рівня педагога.....	20
Кулігіна О.В. Імерсія як метод виявлення та розвитку дитячої обдарованості в освітньому процесі	21
Нетребя М.М. Сучасний стан впровадження медіаосвіти в закладах освіти в умовах Нової української школи.....	24
Ніколаєва О.В. Управління якістю освіти в закладах загальної середньої освіти	26
Рева О.С. Удосконалення методичної роботи у закладах освіти в контексті реалізації основних положень нової української школи.....	28
Ремига І.С. Історія виникнення посади класного керівника.....	30
Ромашенко В.Є. Корпоративна культура у закладах загальної середньої освіти	32
Скабьолкін А.М., Скабьолкіна А.А. Особливості реалізації концептуальних засад Нової української школи.....	35
Солонська О.М. Реалізація атестації педагогічних працівників. Аналіз нормативно-правової бази щодо атестації педагогічних працівників	36
Співак І.І. Роль різних напрямків виховання для розвитку школярів ...	39
Умрихіна К.І. «Лідер» та «лідерські якості»: сутність понять	41
Чайкін М. Г. Модель освіти 3.0 у сучасній практиці управління закладом освіти	43
Щербак О.В. Профільне навчання закладів загальної середньої освіти: теоретичний аспект	46